

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/411/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217236
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214217236.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: UK Profit, spol. s r.o., so sídlom Nitra, Hornočermánska 797/59, IČO: 35 937 815, zastúpeného advokátkou: JUDr. Ivana Zmeková, Bratislava, Zámocká 30, proti odporcovi: M. N., nar. XX.X.XXXX, bytom S., B. F. XX/X, o zaplatenie 386,49 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 16C/106/2014-55 zo dňa 30.4.2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie 386,49 Eur z titulu istiny úveru, 9,88 Eur z titulu úroku, 5,98 Eur z titulu poplatkov, 210,79 Eur z titulu vyčísleného úroku z omeškania, ako aj 5,5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 386,49 Eur od 28. septembra 2013, navrhovateľovi (? - ten úspešný nebol a podľa § 142 ods. 1 O.s.p., v odôvodnení napadnutého rozsudku citovaného, má len úspešný účastník právo na náhradu trov konania, ktorá mu má byť podľa tohto ustanovenia súdom priznaná - poznámka odvolacieho súdu) náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § § 261 ods. 3 písm. d), § 497, § 502 a § 504 Obchodného zákonníka, § 526 ods. 2, 3, § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako i § 200ea, § 115a ods. 2., § 120 ods. 3, § 121, § 153 ods. 1, § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. a vecne tým, že navrhovateľ sa domáha svojich nárokov z titulu poskytnutého úveru formou pripísania peňažných prostriedkov na jeho bežný účet, ktoré odporca musel následne vrátiť. Navrhovateľ svoje nároky voči odporcovi odvodzuje zo zmluvy, ktorú odporca uzavrel so Slovenskou sporiteľňou, a.s., teda bankou poskytujúcou úvery na základe bankovej licencie, čo je skutočnosť všeobecne známa. Takáto právna konštrukcia napĺňa definíciu úveru v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, keďže sa ňou veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky a tento sa zaviazal ich vrátiť s úrokmi. Táto zmluva sa považuje za tzv. absolútny obchodný vzťah v zmysle § 261 ods. 3 písm. d), takže sa naň vzťahuje celá tretia časť Obchodného zákonníka. Pretože navrhovateľ ako veriteľ poskytoval tento úver v rámci svojho podnikania a žalovaný ho neprijímal na takéto účely, spĺňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebných úveroch v znení účinnom k 29. septembru 2006 a zmluva z 29. septembra 2006 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom v právnej forme štandardného úveru (§ 2 písm. a) cit. zákona). Z ust. § 497, ale aj z § 502 a 504 Obchodného zákonníka pre zmluvu o úvere vyplýva, že dlžník je na základe zmluvy o úvere povinný vrátiť tie peňažné prostriedky, ktoré mu boli reálne poskytnuté, a len z týchto peňažných prostriedkov je povinný platiť dohodnutý, resp. bežný úrok do času ich splatenia. Existencia obchodných podmienok, ktoré by prípadne upravovali úročenie inak, nebola zistená. Na výpočet úročenia je preto podstatné zistiť presné dátumy tak poskytnutia, ako aj splatenia úveru. Ako už bolo uvedené, v prerokúvanej veci nebolo zistené, kedy došlo k poskytnutiu úveru odporcovi, v akej výške a kedy (v ktoré dni) bol

splácaný a v akej výške. Preto nebolo zistené rozhodujúce skutočnosti pre určenie obdobia, za ktoré mal v zmysle § 502 Obchodného zákonníka odporca ako klient platiť úroky. Z uvedeného dôvodu taktiež nebolo možné preskúmať, či sumy uvádzané vo výpise z úverového účtu ako východiskový stav (najmä položky omeškané splátky a počiatočný zostatok) boli vypočítané správne, teda či súd výsledkom správnej aplikácie citovaného ustanovenia § 502 Obchodného zákonníka, ale aj § 330 Obchodného zákonníka upravujúceho poradie a rozsah započítania splátok. Nárok navrhovateľa však mohol vyplývať len z preukázania týchto rozhodujúcich skutočností, teda výšky a dátumu čerpania, výšky a dátumom splátok a spôsobu úročenia. Keďže nič z toho preukázané nebolo (za obdobie pred 1. januárom 2009), nemohol súd preskúmať, či sú nároky vyčíslené Slovenskou sporiteľnou, a.s., k 1. januári 2009 v súlade so zákonom a so zmluvou z 29. septembra 2006. Z takto nepreskúmateľných nárokov však nie je možné vychádzať ani pre skúmaní ďalších nárokov po 1. januári 2009. Vzhľadom na to treba uzavrieť, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno (§ 120 ods. 1 O.s.p.) na preukázanie jednotlivých rozhodujúcich skutočností, ktoré sú podstatné na určenie výšky ním uplatňovanej pohľadávky. Z tohto dôvodu súd jeho žalobu zamietol. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ si trovy uplatnil, no bol neúspešný, preto súd o jeho návrhu na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O. s. p.) rozhodol tak, že mu ich nepriznal. Odporca žiadne trovy nežiadal, takže tu nebol návrh, o ktorom by sa malo rozhodovať (už cit. § 151 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ a domáhal sa ním, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že jeho návrhu vyhovie, pričom mu prizná uplatnenú a vyčíslenú náhradu trov konania, resp. rozsudok zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Argumentoval tým, že má za to, že všetky potrebné dôkazy má súd k dispozícii. V prípade, že ich súd k dispozícii nemal aj napriek tomu, že boli uvedené v písomnom podaní zaslanom súdu, bolo jeho povinnosťou vyzvať ho na doplnenie týchto listinných dôkazov. Na doplnenie listinných dôkazov ako on, tak ani jeho právny predchodca vyzvaní neboli. Keďže ho súd na doplnenie podania nevyzval, má za to, že konanie sa vedie so všetkými dôkazmi uvedenými v písomných podaniach zaslaných prvostupňovému súdu. Dôkazy, na ktoré poukázal súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku (kompletné výpisy z úveru k dispozícii má, ale z dôvodu, že už súdu boli podľa písomných podaní zaslané, nemal dôvod ich súdu zasielať opätovne a rovnako má za to, že všeobecné obchodné podmienky, úverové podmienky, sadzobník a podmienky určené zverejnením, ku ktorým sa klient banky zaväzuje pri podpise zmluvy, sú dôkazmi, ktoré sú verejne dostupné, preto ich považuje za dôkazy, ktoré sa zasielajú súdu nad rámec základného podania a to na výzvu súdu, a to aj z dôvodu znižovania nákladov konania, nakoľko tieto dôkazy sú veľmi veľkého rozsahu. Odvolateľ poukázal aj na to, že v podaní zo dňa 2.12.2004 súdu zaslal výpisy z úveru, i keď súd uvádza, že z predložených dôkazov nezistil, ako sa úver vyvíjal pred týmto obdobím, z jeho podania jasne vyplýva, že mal za to, že zasiela celý prehľad úveru a je zrejme, že k zaslianiu len čiastočného výpisu z úveru došlo z dôvodu administratívnej chyby. Tieto výpisy má od banky k dispozícii a mal za to, že ich súdu zaslal. Pokiaľ teda súd zistil, že podanie je v rozpore s predloženými dôkazmi, jeho povinnosťou bolo vyzvať ho na ich doplnenie. K doplneniu akýchkoľvek listinných dôkazov vyzvaný súdom nebol, mal teda za to, že zaslané dôkazy sú v súlade s písomným podaním a dokonca nad rámec výzvy súdu.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c), d), f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V prejednávanej veci prvostupňový súd s odkazom, že ide o drobný spor (nárok max. 1.000 Eur, porovnaj § 200ea O.s.p.), mimo pojednávania (§ 115a ods. 2 O.s.p.) vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to: zmluvou o splátkovom úvere, výpisom z úveru, oznámením o postúpení pohľadávky ako i v spojení s podľa neho uznanými, resp. nespornými skutočnosťami (§ 120 ods. 3, § 153 ods. 1 O.s.p.).

V tomto prípade bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu významné vyriešiť si tú právnu otázku, či súd prvého stupňa mohol podľa § 115a O.s.p. vo veci samej rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, keď podľa neho neboli predloženými listinami preukázané všetky rozhodujúce skutočnosti a súd tak musel založiť svoje rozhodnutie vo veci na závere o neunesení bremena tvrdenie i dôkazného bremena navrhovateľom.

Podľa ust. § 115 ods. 1 O.s.p. ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Podľa ust. § 115a O.s.p. na prejednanie veci samej nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali. (ods. 1) Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch. (ods. 2) Súhlas účastníkov s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania alebo výslovné vzdanie sa práva na prejednanie veci sa vzťahuje aj na odvolacie konanie. O tejto skutočnosti musia byť účastníci konania poučení. (ods. 3)

Z ustanovenia § 115a O.s.p. teda vyplýva, že súd prvého stupňa môže vec samú prejednať a rozhodnúť o nej bez nariadenia pojednávania - okrem toho, že účastníci sa práva na verejné prejednanie veci vzdali, prípadne s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania súhlasili, ako i v prípade, že ide o drobný spor (daný prípad) podľa názoru odvolacieho súdu len vtedy, ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov a ak ide o listiny, ktoré predložil súdu niektorý z účastníkov konania.

Pri prejednávaní a rozhodnutí veci bez nariadenia pojednávania súd môže vychádzať len z takých listín, ktoré mu predložili účastníci konania (ich zástupcovia alebo splnomocnenci). Len vo vzťahu k týmto listinám je totiž možné predpokladať, že ide o listiny účastníkom konania známe a že k ich pravosti alebo obsahu nemajú pripomienky; voči ostatným listinám majú účastníci konania právo sa vyjadriť (porovnaj § 123 O.s.p.), dôkaz takými listinami je za tejto situácie prípustný len pri prejednaní veci, a je preto vylúčené, aby súd prvého stupňa postupoval podľa § 115a O.s.p., a to i vtedy ak ide o drobný spor.

Bez nariadenia pojednávania môže súd prvého stupňa vec prejednať a rozhodnúť súčasne len za podmienky, že bol náležite zistený skutkový stav veci na základe účastníkmi predložených listín, lebo nimi boli preukázané všetky medzi účastníkmi sporné skutkové okolnosti, významné pre právne posúdenie veci. Ak totiž ust. 115a O.s.p. uvádza ako predpoklad pre prejednanie a rozhodnutie veci bez nariadenia pojednávania, aby vo veci bolo možné "rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi", vyjadruje tým nielen požiadavku, aby súd pri zisťovaní skutkového stavu veci nevychádzal, samozrejme okrem zhodných tvrdení účastníkov konania (§ 153 ods. 1 O.s.p.), z iného dôkazu ako z listín predložených účastníkmi konania (ich zástupcami alebo splnomocnencami), ale aj podmienku, že všetky rozhodujúce skutočnosti budú zhodnými tvrdeniami účastníkov a nimi predloženými listinami náležite preukázané a že teda podkladom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa nebude (aj) nespĺnená povinnosť tvrdenia alebo neunesenie dôkazného bremena. Ak sa ukáže, že účastník konania doteraz nespĺnil svoju povinnosť tvrdenia (neuviedol všetky rozhodujúce skutočnosti alebo ich uviedol neúplne) alebo povinnosť dôkaznú (nenavrhoval dôkazy potrebné na preukázanie všetkých svojich sporných tvrdení, ktoré sú pre právne posúdenie veci významné), musí súd prvého stupňa, aj keby išlo o drobný spor, ako to bolo v danom prípade, vždy nariadiť pojednávanie (§ 115 ods.1 O.s.p.), pretože si musí splniť povinnosť v zmysle cit. § 118 ods. 2 O.s.p. a informovať o rozsahu sporných a nesporných skutočností a dokazovania, čo bez nariadenia pojednávania nie je možné.

Z uvedených dôvodov je potom možné uzavrieť, že na prejednanie veci samej nie je potrebné v zmysle ustanovenia § 115a O.s.p. nariadiť na súde prvého stupňa pojednávanie ak ide o drobný spor len vtedy, ak účastníci konania prostredníctvom nimi predložených listinných dôkazov a svojich zhodných tvrdení uniesli bremená tvrdenia a dôkazné bremena a ak podkladom pre rozhodnutie súdu vo veci samej bol týmito dôkazmi (prípadne aj pomocou zhodných tvrdení účastníkov) zistený skutkový stav veci, čo však daný prípad nie je.

Odvolací súd je si vedomí, že požiadavka možnosti vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi, pre prejednanie veci samej bez nariadenia pojednávania je uvedená v ods. 1

cit. § 115a O.s.p., ktorý vyžaduje súhlas alebo výslovné vzdanie sa práva na verejné prejednanie veci, keď možnosť rozhodnúť bez nariadenia pojednávania i v drobných sporoch je upravená samostatne v ods. 2 tohto zákonného ustanovenia, avšak i tento odsek je potrebné vnímať a vykladať v kontexte s ods. 1, pretože i tu súd bude svoje skutkové tvrdenia opierať len o listinné, prípadne zhodné tvrdenia účastníkov.

Spravodlivým prejednaním veci je také súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa nálezu Ústavného súdu I.ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Odvolací súd poukazuje i na to, že obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto domáha svojho práv na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Konanie pred súdom pritom musí zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair proces). Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich.

Preto pokiaľ súd prvého stupňa zamietol navrhovateľovi návrh len preto, že neuniesol dôkazné bremeno, pričom rozhodol o veci bez nariadenia pojednávania s odkazom na § 200ea v spojení s § 115a ods. 2 O.s.p., čím si potom nemohol splniť povinnosť podľa § 118 ods. 2 O.s.p. informovať o rozsahu sporných a nesporných skutočností a dokazovania, týmto nesprávnym postupom zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O.s.p. viazaný, opätovne vec prejednať za stavu dodržania procesného postupu opísaného vyššie, ktorého nedostatok spôsobil aj nutnosť zrušenia jeho rozsudku a až potom opätovne rozhodnúť o veci i o trovách konania prvostupňového i odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.